



KONKURENCES PADOME

Brīvības ielā 55, Rīgā, LV-1010 ♦ tālr. 67282865 ♦ fakss 67242141 ♦ e-pasts: konkurence@kp.gov.lv

L Ē M U M S

Rīgā

Nr.58

(Prot.Nr.43, 4.§.)

2011.gada 31.augustā

**Par lietas neierosināšanu
par maksātnespējīgās SIA „Dubultu šķelda”
11.08.2011. iesniegumu**

Konkurences padome 2011.gada 15.augustā saņēma maksātnespējīgās SIA „Dubultu šķelda” (turpmāk – SIA „Dubultu šķelda”) 11.08.2011. iesniegumu „Par dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpumu” (turpmāk – Iesniegums), kurā SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka vērsas Konkurences padomē saistībā ar atkārtotu SIA „Jūrmalas siltums” rīcību, kas SIA „Dubultu šķelda” ieskatā vērtējama kā dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma pārkāpums.

Iesniegumā norādīts, ka apstākļi, pie kuriem noticis iespējamais pārkāpums, kopumā ir tādi paši, kas jau ir konstatēti ar Konkurences padomes 2011.gada 8.aprīļa lēmumu Nr.E02-18 (turpmāk – Lēmums). Lēmumā konstatēts SIA „Jūrmalas siltums” dominējošais stāvoklis siltumenerģijas iepirkuma tirgū Dubultu siltumapgādes zonā. SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka, ņemot vērā minēto, šajā iesniegumā neatkārtos ar Lēmumu jau konstatētos apstākļus, bet gan vērsīs uzmanību uz aspektiem, kas ir mainījušies kopš Lēmuma pieņemšanas brīža.

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka ar siltumenerģijas ražošanu, izmantojot šķeldas apkuras katlu (KVGM-10 Nr.6, izgatavots 1981.gadā Dorogobušanas katlu rūpnīcā Nr.4676 (turpmāk – Katls)), saistītas Dubultu katlu mājas telpas Slokas ielā 47a, Jūrmalā (turpmāk – Katlu māja), kur fiziski atrodas Katls, tādējādi Katlu mājas izmantošana ir nepieciešams priekšnoteikums siltumenerģijas ražošanai. Katlu mājas īpašnieks ir Jūrmalas pilsētas pašvaldība, kas to ir nodevusi SIA „Jūrmalas siltums”.

Iesniegumā norādīts, ka kopš SIA „Dubultu šķelda” darbības uzsākšanas 1997.gadā, SIA „Dubultu šķelda” visu laiku ir lietojusi Katlu un tā darbības nodrošināšanas nolūkā ir izmantojusi arī daļu no Katlu mājas telpām. SIA „Dubultu šķelda” skaidro, ka Katls ietver šķeldas kurināmā dedzināšanas iekārtu, kas ir savienota ar šķeldas transportēšanas iekārtu Katlu mājas kompleksā esošajā šķeldas noliktavā, Katla vadības automātiku, pelnu izvades sistēmu, dūmgāzu izvades un attīrīšanas

sistēmu, kas viss kā kopums ir SIA „Dubultu šķelda” īpašums, savukārt Katla ārējais apvalks (nepārbūvētā daļa) ir SIA „Jūrmalas siltums” īpašumā.

Nemot vērā minēto, SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka bez administratīvo telpu un Katla atrašanās vietas lietošanas iespējām nepastāv iespēja, izmantojot Katlu, nodrošināt siltumenerģijas ražošanu. Nepieklūstot Katla atrašanās vietai, nav iespējams nodrošināt Katla darbību, savukārt administratīvo telpu lietošana ir nepieciešama atbildīgā par siltumenerģijas ražošanu darbinieka vajadzībām, vadot ražošanas procesu, izskatot un sagatavojot dokumentus, kas nepieciešami ražošanas procesa ikdienas nodrošināšanai.

Iesniegumā norādīts, ka SIA „Dubultu šķelda” kā nomnieka un SIA „Jūrmalas siltums” kā iznomātāja tiesiskās attiecības Katlu mājas telpu lietošanas jautājumos regulē 2008.gada 5.martā noslēgtais Nekustamā īpašuma nomas līgums Nr.03/08 (turpmāk – Nomas līgums), kura 1.1.punktā norādīts nomas priekšmets – Katlu mājas daļa, „kas sastāv no administratīvās ēkas lit.8 telpas 82,8 m² platībā, tai skaitā koplietošanas telpas 13,7 m², katlumājas lit.1 telpas 147 m²”.

Nomas līguma 6.1.8.punkts nosaka, ka SIA „Jūrmalas siltums” ir tiesīgs lauzt Nomas līgumu pirms termiņa (t.i. pirms 2012.gada 7.marta), 15 dienas iepriekš rakstiski paziņojot par Nomas līguma laušanu SIA „Dubultu šķelda”, ja SIA „Dubultu šķelda” (kā nomniekam) iestājies bankrots vai maksātnespēja (šādā gadījumā paredzot iznomātā objekta nodošanu SIA „Jūrmalas siltums” rīcībā). Vienlaikus Nomas līguma 6.2.punkts nosaka, ja piecu dienu laikā pēc Nomas līguma izbeigšanas SIA „Dubultu šķelda” ar aktu nenodod iznomātās telpas atpakaļ iznomātājam, SIA „Jūrmalas siltums”, sastādot aktu, ir tiesīgs pieņemt iznomātās telpas vienpusēji un iznomāt atkal citām personām. Turklāt jebkurš īpašums, kas līdz Nomas līguma izbeigšanai nav izvākts no telpām, tiek uzskatīts par pamestu, un iznomātājs to var izvākt un no tā atbrīvoties tādā veidā, kādu viņš pats izvēlas.

Ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 2011.gada 16.maija spriedumu SIA „Dubultu šķelda” ir atzīta par maksātnespējīgu. SIA „Dubultu šķelda” ieskatā maksātnespējas cēlonis ir fakts, ka SIA „Jūrmalas siltums” ilgstoši neiepirka siltumenerģiju no SIA „Dubultu šķelda”, kā rezultātā SIA „Dubultu šķelda” neguva nekādus ienākumus.

2011.gada 2.augustā SIA „Dubultu šķelda” saņēma SIA „Jūrmalas siltums” paziņojumu par Nomas līguma laušanu ar 2011.gada 18.augustu, pamatojoties uz 2008.gada 5.marta Nekustamā īpašuma nomas līguma (Nr.03/08) 6.1.8.apakšpunktu, kas ļauj Nomas līgumu lauzt nomnieka bankrota vai maksātnespējas gadījumā.

SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka SIA „Jūrmalas siltums” tiesības saņemt nomas maksu netika aizskartas ar SIA „Dubultu šķelda” maksātnespējas procesu – SIA „Dubultu šķelda” visus nomas maksas maksājumus ir samaksājusi, turklāt SIA „Dubultu šķelda” ieskatā Nomas līguma laušana būtiski aizskar SIA „Dubultu šķelda” tiesības un likumīgās intereses, jo izslēdz iespēju lietot Katlu, tādējādi liedzot iespēju ražot siltumenerģiju, līdz ar to liedzot iespēju atjaunot maksātspēju vai vismaz apmierināt kreditoru prasījumus. SIA „Dubultu šķelda” norāda, ka bez Nomas līgumā noteikto telpu lietošanas nav iespējama Katla darbības nodrošināšana un siltumenerģijas ražošana, kas ir vienīgais SIA „Dubultu šķelda” ieņēmumu avots, tādējādi izslēdzot iespēju maksātnespējas procesa ietvaros uzņēmumu pārdot. Tāpat Nomas līguma laušana pēc būtības izslēdz arī SIA „Dubultu šķelda” maksātspējas atjaunošanu, jo SIA „Dubultu šķelda” nevar ražot siltumenerģiju.

Ņemot vērā minēto, SIA „Dubultu šķelda” secina, ka šāda SIA „Jūrmalas siltums” rīcība ir vērsta uz dominējošā stāvokļa nostiprināšanu tirgū, panākot, ka SIA „Jūrmalas siltums” būtu vienīgais siltumenerģijas ražotājs Dubultu siltumapgādes zonā. Tādējādi SIA „Jūrmalas siltums” rīcība vērtējama kā Konkurences likuma 13.panta pirmajā daļā paredzētās dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas aizlieguma ģenerālklausulas pārkāpums, kā arī, ņemot vērā, ka šāda rīcība var radīt SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanas apjoma pilnīgu samazināšanu, SIA „Jūrmalas siltums” rīcība vērtējama arī kā Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 2.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpums.

Papildus SIA „Dubultu šķelda” norāda uz SIA „Viņķis” un SIA „Jūrmalas siltums” amatpersonu iespējamo personisko ieinteresētību SIA „Jūrmalas siltums” rīcībā, laužot Nomas līgumu ar SIA „Dubultu šķelda”, tādā veidā iespējams cenšoties iegūt izšķirošu ietekmi arī SIA „Dubultu šķelda”. SIA „Dubultu šķelda” ieskatā par to liecina Katla nomas 2009.gada 12.oktobra līguma slēgšana starp SIA „Viņķis” un SIA „Jūrmalas siltums”, tālāk ar 2009.gada 21.oktobra nomas līgumu nododot Katlu SIA „Dubultu šķelda” lietojumā, kā arī fakts, ka SIA „Viņķis” ir izteicis vēlmi iegādāties SIA „Dubultu šķelda” (SIA „Viņķis” 27.07.2011. vēstule Nr.11/02-05).

Ņemot vērā iepriekš konstatēto, SIA „Dubultu šķelda” lūdz ierosināt lietu un uzsākt tās izpēti par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas ģenerālklausulas un 2.punkta pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībā, lūdz izvērtēt SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Viņķis” (kā arī abu uzņēmumu amatpersonu) iespējamās kopīgas rīcības nozīmi SIA „Jūrmalas siltums” veiktajā pārkāpumā, uzlikt SIA „Jūrmalas siltums” tiesisko pienākumu un noteikt naudas sodu normatīvajos aktos paredzētajā kārtībā.

Izvērtējot Iesniegumā ietverto informāciju, Konkurences padome

konstatēja:

1. „Dubultu šķelda” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.40003330156, tās juridiskā adrese: Dzelzavas iela 117, Rīga. SIA „Dubultu šķelda” ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 16.05.2011. spriedumu ir pasludināta par maksātnespējīgu.

„Jūrmalas siltums” ir sabiedrība ar ierobežotu atbildību, kas reģistrēta Latvijas Republikas Komercreģistrā ar vienoto reģistrācijas Nr.42803008058, tās juridiskā adrese: Slokas iela 55A, liters 2, Jūrmala.

2. SIA „Dubultu šķelda” Enerģētikas likuma 1.panta izpratnē ir neatkarīgais siltumenerģijas ražotājs, kuram ir izsniegta Energoapgādes regulēšanas padomes licence Nr.21032 siltumenerģijas ražošanai Jūrmalas pilsētā no 29.12.1997. – 28.12.2017.

SIA „Jūrmalas siltums” ir pašvaldības kapitālsabiedrība, kas Enerģētikas likuma 1.panta izpratnē ir centralizētās siltumapgādes sistēmas operators Jūrmalas pilsētā, kuram ir izsniegtas licences siltumenerģijas ražošanai Jūrmalas pilsētā no 29.12.1997.- 28.12.2017. (Energoapgādes regulēšanas padomes licence Nr.21034), pārvadei un sadalei Jūrmalas pilsētā no 29.12.1997.- 28.12.2017. (Energoapgādes regulēšanas padomes licence Nr.22019), kā arī siltumenerģijas realizācijai Jūrmalas pilsētā no 01.01.2011. – 31.12.2015. (Sabiedrisko pakalpojumu regulēšanas komisijas licence Nr.E25009).

3. Konkurences padome lietā Nr.2944/11/03.02./2 “Par Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteikto aizlieguma pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībā”¹ konstatēja, ka SIA “Jūrmalas siltums” atrodas dominējošā stāvoklī siltumenerģijas iepirkuma tirgū Dubultu siltumapgādes zonā, kurā kā neatkarīgs siltumenerģijas ražotājs darbojas SIA “Dubultu šķelda”. Konkurences padome secina, ka apsvērumi, uz kuriem balstīts SIA „Jūrmalas siltums” dominējošā stāvokļa pierādījums, nav mainījušies, tādējādi secināms, ka SIA „Jūrmalas siltums” arī šobrīd konkrētajā tirgū atrodas dominējošā stāvoklī.

4. SIA “Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanai izmanto apkures katlu KVGМ-10 (viens no apkures katliem, kas izvietots katlu mājā Slokas ielā 47a, Jūrmalā), kas ir pielāgots siltumenerģijas ražošanai, izmantojot koka šķeldas kurināmo. SIA „Dubultu šķelda” rīcībā esošais apkures katls un ar to saistītā sistēma (šķeldas dedzināmā iekārta, šķeldas transportēšanas iekārta, katla vadības automātika, pelnu izvades sistēma, dūmgāzu izvades un attīrīšanas sistēma) ir savienota ar SIA „Jūrmalas siltums” siltumapgādes tīklu. SIA „Dubultu šķelda” siltumenerģijas ražošanā izmantotajam apkures katlam nav savienojuma ar citu siltumenerģijas operatoru vai patērētāju siltumapgādes tīkliem, tāpēc SIA “Dubultu šķelda” saražoto siltumenerģiju šī lēmuma pieņemšanas brīdī var piegādāt tikai SIA “Jūrmalas siltums”.

5. Starp SIA „Dubultu šķelda” (kā nomnieku) un SIA „Jūrmalas siltums” (kā iznomātāju) 2008.gada 5.martā noslēgts Nekustamā īpašuma nomas līgums Nr.03/08.

Nomas līguma 1.1.apakšpunktā norādīts nomas priekšmets – „*nekustamā īpašuma Jūrmalā, Slokas ielā 47a daļa, kas sastāv no administratīvās ēkas lit.8 telpas 82,8 m² platībā, tai skaitā koplietošanas telpas 13,7 m², katlumājas lit.1 telpas 147 m²*”, bet 1.2.apakšpunktā iznomāšanas pamatojums – „*tieks iznomāts uzņēmuma darbības un iedzīvotāju siltumapgādes nodrošināšanai*”. Nomas līgumā noteiktas līgumslēdzēju saistības (pienākumi un tiesības), maksājumu un norēķinu veikšanas kārtība, vispārīgie noteikumi, Nomas līguma spēkā stāšanās kārtība un darbības laiks, izmaiņu veikšanas un laušanas kārtība u.c. noteikumi.

Nomas līguma 5.2.apakšpunktā noteikts, ka Nomas līgums ir noslēgts uz laiku līdz 2012.gada 7.martam, savukārt Nomas līguma 6.1.apakšpunktā noteikts, ka „*iznomātājs ir tiesīgs lauzt līgumu pirms termiņa, 15 dienas iepriekš rakstiski nomniekam paziņojot par šī līguma laušanu pie sekojošiem apstākļiem: (..) 6.1.8. nomnieka bankrota vai maksātnespējas gadījumā. Šajā gadījumā iznomātais objekts tiek nodots iznomātāja rīcībā*”.

6. Starp SIA „Jūrmalas siltums” un SIA „Dubultu šķelda” 2008.gada 17.decembrī noslēgts līgums Nr.7 „Par siltumenerģijas piegādi” (turpmāk – Piegādes līgums). Piegādes līgumā grozījumi veikti 2010.gada 8.janvārī, kā arī 2010.gada 6.septembrī, nosakot Piegādes līguma darbības periodu līdz 2015.gada 31.decembrim un paredzot, ka katram gadam atsevišķi tiek panākta vienošanās par nākamā gada paredzamajiem siltumenerģijas piegādes apjomiem un iepirkuma cenu saskaņā ar Piegādes līguma noteikumiem.

Vienošānās par siltumenerģijas piegādes apjomiem un iepirkuma cenu 2011.gadam starp SIA „Dubultu šķelda” un SIA „Jūrmalas siltums” netika noslēgta. Par minēto faktu, ar 08.04.2011. lēmumu Nr.E02-18 Konkurences padome konstatēja Konkurences likuma 13.panta pirmās daļas 1.punktā noteiktā aizlieguma pārkāpumu

¹ Konkurences padomes 2011.gada 8.aprīļa lēmums Nr.E02-18 par pārkāpuma konstatēšanu, tiesiskā pienākuma un naudas soda uzlikšanu;

SIA „Jūrmalas siltums” darbības un uzlika SIA „Jūrmalas siltums” tiesisko pienākumu noslēgt vienošanos ar SIA „Dubultu šķelda” par siltumenerģijas iepirkumu 2011.gadam.

SIA „Dubultu šķelda” ar Rīgas pilsētas Kurzemes rajona tiesas 16.05.2011. spriedumu ir pasludināta par maksātnespējīgu. Savukārt, saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma 42.panta pirmās daļas 4.punktu, sabiedrisko pakalpojumu sniedzējs noraida piegādātāja pieteikumu kvalifikācijas sistēmai vai izslēdz piegādātāju no turpmākās dalības iepirkuma procedūrā vai no kvalifikācijas sistēmas, kā arī neizskata pretendenta piedāvājumu, ja ir pasludināts kandidāta vai pretendenta maksātnespējas process. Līdz ar to, SIA „Jūrmalas siltums” uzliktā tiesiskā pienākuma izpilde, ņemot vērā faktisko apstākļu maiņu, kas iestājusies pēc Konkurences padomes lēmuma Nr.E02-18 pieņemšanas, šī lēmuma pieņemšanas brīdī nav tiesiski iespējama, un SIA „Jūrmalas siltums” siltumenerģijas iepirkumu no SIA „Dubultu šķelda” nav atjaunojusi.

Tas, ka SIA „Dubultu šķelda” maksātnespēja ļoti iespējams iestājās ļaunprātīgu SIA „Jūrmalas siltums” darbību rezultātā, kas izvērtētas Konkurences padomes 08.04.2011. lēmumā Nr.E02-18, nedod pamatu Konkurences padomei uzlikt SIA „Jūrmalas siltums” tiesisko pienākumu, kas būtu pretrunā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma 42.panta pirmās daļa 4.punktu.

SIA „Dubultu šķelda” šobrīd neveic saimniecisko darbību – neražo siltumenerģiju, kā arī, esot maksātnespējīgai, nevar nodrošināt siltumenerģijas ražošanas procesa atjaunošanu (saskaņā ar Sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju iepirkuma likuma 42.panta pirmās daļas 4.punktu). Līdz ar to, Konkurences padome secina, ka situācijā, kad Katlu mājas telpu nomnieks (konkrētajā gadījumā - SIA „Dubultu šķelda”) neveic saimniecisko darbību iznomātajās telpās – neražo siltumenerģiju, tātad šajās telpās nedarbojas un neizmanto tās atbilstoši to pamata lietošanas mērķim (saskaņā ar Nomas līguma 1.2.apakšpunktu), Nomas līguma 6.1.8.apakšpunktā paredzētie priekšnosacījumi Nomas līguma laušanai pirms termiņa (nomnieka bankrota vai maksātnespējas gadījumā) ir vērtējami kā objektīvi pamatoti un loģiski. No tā savukārt secināms, ka SIA “Jūrmalas siltums” rīcībā nav saskatāma ļaunprātība, tādējādi SIA “Jūrmalas siltums” rīcība ir pamatota un izriet no iepriekš minētajiem normatīvajiem aktiem, kas uzliek par pienākumu neiepirkt siltumenerģiju no maksātnespējīga tirgus dalībnieka, neatkarīgi no maksātnespējas iemesliem.

Izvērtējot SIA „Dubultu šķelda” iesniegumā norādīto informāciju un ņemot vērā minēto, Konkurences padome secina, ka SIA „Jūrmalas siltums” rīcība konkrētajā situācijā, laužot Nomas līgumu ar SIA „Dubultu šķelda” (pamatojoties uz Nomas līguma 6.1.8.apakšpunktu), ir pamatota, jo šāda SIA „Jūrmalas siltums” rīcība izriet no speciālajiem normatīvajiem aktiem. Tādējādi Iesniegumā norādītajā SIA „Jūrmalas siltums” rīcībā nav saskatāmas dominējošā stāvokļa ļaunprātīgas izmantošanas pazīmes. Tomēr jāņem vērā, ka SIA „Dubultu šķelda” maksātnespējas atjaunošanas gadījumā Nomas līguma izbeigšanās nekādi neatbrīvos SIA „Jūrmalas siltums” no pienākuma pildīt Konkurences padomes 08.04.2011. lēmumā Nr.E02-18 noteiktos tiesiskos pienākumus.

Vienlaikus Konkurences padome norāda, ka savstarpējo attiecību starp dalībniekiem kādā no komercsabiedrībām izvērtēšana, strīdu starp dalībniekiem un to interešu pārstāvniecības realizēšanas izvērtēšana, tostarp tirgus dalībnieku konkrētu amatpersonu rīcības atbilstības uzņēmuma kopējām interesēm izvērtēšana nav Konkurences padomes kompetencē tai likumā paredzēto tiesību un pilnvaru ietvaros. Strīdi starp dalībniekiem risināmi civiltiesiskā kārtībā, vēršoties vispārējās jurisdikcijas tiesā.

7. Pamatojoties uz Konkurences likuma 23.panta ceturto prim daļu Konkurences padome neierosina lietu, ja iesniegumā ietvertā un nepieciešamības gadījumā papildus iegūtā informācija nesatur ziņas par nodarījumu, kam ir šā likuma pārkāpuma sastāva pazīmes.

Ņemot vērā visu iepriekšminēto, Konkurences padome secina, ka SIA „Dubultu šķelda” iesniegums nesatur ziņas par nodarījumu, kam ir Konkurences likuma 13.panta tiesiskā sastāva pazīmes. Pamatojoties uz Konkurences likuma 8.panta pirmās daļas 1.punktu un 23.panta ceturto prim daļu, Konkurences padome

nolēma:

neierosināt lietu uz maksātnešpējīgās SIA „Dubultu šķelda” 11.08.2011. iesnieguma pamata par Konkurences likuma 13.panta pārkāpumu SIA „Jūrmalas siltums” darbībās.

Saskaņā ar Konkurences likuma 8.panta otro daļu Konkurences padomes lēmumu var pārsūdzēt Administratīvajā apgabaltiesā viena mēneša laikā no lēmuma spēkā stāšanās dienas.

Priekšsēdētāja

I.Jaunzeme